

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 09.01.2012

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_17_CJL_L

Ročník: IV.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace, Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Světová literatura 2. poloviny 20. století

Téma: William Styron

Metodický list/anotace:

Žáci se seznámí s americkým spisovatelem zobrazujícím ve svém románu 2. světovou válku a pracují prakticky s ukázkami.

Světová literatura

2. poloviny 20. století

Druhá světová válka v próze

Americká literatura

William Styron

Život

- ❑ Představitel **americké jižanské literatury**
- ❑ Narozen v roce **1925** ve **Virginii** (jižanské kořeny)
- ❑ Ve 2. světové válce bojoval v Tichomoří
- ❑ Po dokončení vysoké školy pracoval jako redaktor v nakladatelství
- ❑ V roce 1985 se psychicky zhroutil
- ❑ Zemřel roku **2006** na zápal plic

Tvorba

- ❑ **Ulehni v temnotách** (1951): prvotina, osud mladé jižanské dívky
- ❑ **Dlouhý pochod**: vlastní zkušenosti z námořnictva
- ❑ **Doznání Nata Turnera**: éra amerického otrokářství
- ❑ **Sofiina volba** (1979) nejslavnější dílo zobrazující 2. světovou válku (zfilmoval roku 1982 Alan J. Pakula, představitelka Sofie Meryl Streepová získala Oscara za nejlepší herecký výkon)

Sofiina volba zobrazuje velmi emotivně život hlavní hrdinky za 2. světové války a těsně po ní

Obr. 1

Sofiina volba

(začátek románu)

„To bylo roku **1947** a jedním z příjemných rysů tohoto léta, na něž se tak živě pamatuji, bylo ovzduší, slunečné a mírné, prosycené vůní květin a působící dojmem, jako by ty dny uvízly v zdánlivě věčném jarním počasí. Jestliže už za nic jiného, tak za tohle jsem byl vděčen, protože moje mládí, aspoň takový jsem měl pocit, se octlo na dně. Bylo mi dvaadvacet let a usilovně jsem se snažil stát se aspoň jakýmsi spisovatelem.

K dovršení všeho zlého jsem byl bez místa, měl hrozně málo peněz a zvolil jsem dobrovolně vyhnanství ve Flatbushu, kde jsem byl jako jiní mí krajané jen další hubený a osamocený mladý Jižan, který se zatoulal do židovského království.

Můžete mi říkat **Stingo**.”(1)

- Kdo je vypravěčem příběhu? S čím autor čtenáře na začátku seznamuje?

(sám autor – Stingo, mladý jižanský spisovatel, dostává se do penzionu, chce se stát spisovatelem)

- Kde se odehrává hlavní dějová linie? Čím je tato linie přerušována?

(v Americe, roku 1947, vyprávění Sofie o jejím předchozím životě v Polsku a v koncentračním táboře)

- Jak autor líčí prostředí amerického města? Působí na vás depresivně?

(krásné počasí, slunečné dny – mladý Stingo, chudý, toužící stát se spisovatelem)

- Jakými slovy autor sám sebe charakterizuje?

(bez místa, málo peněz, hubený, osamocený Jižan, mládí bylo na dně)

Sofiina volba – volba nejtěžší

„Doktor si uvědomil, že výstup vzbuzuje nežádoucí pozornost.

„Neřvi!“ poručil jí. „Dělej a řekni, jak ses rozhodla. Vyber jedno, krucihiml, anebo tam pošlu obě. A dělej!“

Vůbec tomu všemu nemohla věřit. Vůbec nevěřila, že tu najednou klečí na tom drsném cementu tiskne k sobě obě děti tak zoufale, že má pocit, jako by jejich kůže měla i přes vrstvy šatů rázem srůst s její. Nemohla tomu věřit, totálně až k hranici pomatení mysli.

„Nenuťte mě volit,“ šeptala v úpěnlivé prosbě. „To přece nemůžu.“

„Tak je tam pošlete obě,“ řekl doktor pomocníkovi, „nach links.“

„Mami!“ a už slyšela Evin tichý, ale sílící pláč, protože právě v tom okamžiku dítě od sebe odstrčila a s podivně neohrabaným pohybem se na vycementované rampě zvedla. „Vezměte si tu menší!“ vykřikla. „Vezměte si tu malou.““(2)

- V čem najdete odlišnost první a druhé ukázky? Působí na vás stejně?
- *(poklidná poválečná Amerika, „nicotné starosti“ – v protikladu ke hrůze prožité v koncentračním táboře)*
- Vysvětlete, co to je retrospektiva; použijte obě ukázky.
- *(děj začíná přítomností a pak se vrací do minulosti)*
- Charakterizujte hlavní hrdinku, v čem vidíte tragiku jejího osudu?
- *(vždy je její volba nešťastná, ať se rozhodne jakkoliv, není Židovka, ale Polka, přesto se dostane do tábora, prožívá život plný útrap. Po válce jí není dáno začít nový život)*
- Jak byste charakterizovali další postavy?
- *(Stingo – mladý spisovatel, Nathan – přítel Sofie- fyzicky ji zachrání, ale nakonec je příčinou její zkázy, schizofrenik, bere drogy; Rudolf Hösse – velitel tábora)*
- Jak rozumíte názvu románu, jakou má Sofie „volbu“? Jak na vás zapůsobila ukázka? Najděte, jak autor vyjádřil hrůznost situace.
- *(jedna z nejpůsobivějších částí knihy, Sofiina nejtěžší volba; život jí nabízí další volby, ale všechny skončí nešťastným rozhodnutím)*
- Co román tak působivě odhaluje? V čem je jeho nadčasovost?
- *(hrůznost války)*
- Jak byste zhodnotili jazyk a styl románu? Doložte v ukázce.
- *(spisovný, zkomolená anglická slova, němčina, slova zhrubělá)*

Pokuste se zamyslet, jak byste asi
jednali vy sami v takové situaci?

Jak byste se rozhodli?

Dokážete si to představit?

Diskutujte o tom.

Citace, zdroje a literatura

- Obr. 1: Zdroje klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.5001
- MGR. HÁNOVÁ, Eva a kol. *Odmaturuj z literatury 1*. Brno: Didaktis, spol.s r.o., 2004, ISBN 80-7358016-0.
- (1)(2) SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka IV. k literatuře v kostce*. Havlíčkův Brod: Fragment, 2004, ISBN 80-7200-977-X.